

Komentář pro hodnocení překladu

UMĚLECKÝ TEXT – ORIGINÁL

Typ textu	Datum školního kola	Výchozí jazyk
Umělecký	5. listopadu 2025	Španělština
Překladatelské zadání: Přeložte úryvek z povídky argentinské spisovatelky Samanty Schweblin, která vyšla v její povídkové sbírce Pájaros en la boca (2009). Text pojednává Eleně, která trpí Parkinsonovou chorobou a čeká, až začne působit její lék – levodopa. Rozsah výchozího textu: 310		

Se trata de levantar el pie derecho, apenas unos centímetros del suelo, moverlo en el aire hacia adelante, tanto como para que sobrepase al pie izquierdo, y a esa distancia, la que sea, mucha o poca, hacerlo bajar. Apenas de eso se trata, piensa Elena. Pero ella piensa, y aunque su cerebro ordena movimiento, el pie derecho no se mueve. No se eleva. No avanza en el aire. No vuelve a bajar. No se mueve, no se eleva, no avanza en el aire, no vuelve a bajar. Eso apenas. Pero no lo hace. Entonces Elena se sienta y espera. En la cocina de su casa. Tiene que tomar el tren que sale para la Capital a las diez de la mañana; el siguiente, el de las once, ya no le sirve porque la pastilla la tomó a las nueve, entonces piensa, y sabe, que tiene que tomar el de las diez, poco después de que la medicación logre que su cuerpo cumpla con la orden de su cerebro. Pronto. El de las once no, porque entonces el efecto de la medicación habrá declinado hasta desaparecer y ella estará igual que ahora, pero sin esperanza de que la levodopa actúe. Levodopa se llama eso que tiene que circular por su cuerpo una vez disuelta la pastilla; conoce el nombre desde hace un tiempo. Levodopa. Así le dijeron, y ella misma lo anotó en un papel porque sabía que no iba a entender la letra del médico. Que la levodopa circule por su cuerpo, sabe. Eso es lo que espera, sentada, en la cocina de su casa. Esperar es todo lo que puede hacer por el momento. Cuenta calles en el aire. Recita nombres de calles de memoria. De atrás para adelante y de adelante para atrás. Lupo, Moreno, 25 de Mayo, Mitre, Roca. Roca, Mitre, 25 de Mayo, Moreno, Lupo. Levodopa.

PŘEKLAD VYTVOŘENÝ UMĚLOU INTELIGENCÍ POMOCÍ CHAT-GTP5

Jde o to zvednout pravou nohu, jen pár centimetrů nad zem, pohnout jí ve vzduchu dopředu, tolik, aby minula levou nohu, a v té vzdálenosti, ať je jakákoli, větší nebo menší, ji zase spustit dolů. O nic víc nejde, pomyslí si Elena. Ale ona myslí, a i když její mozek dává příkaz k pohybu, pravá noha se nepohne. Nezvedne se. Nepostoupí vzduchem. Znovu neklesne dolů. Nepohne se, nezvedne se, nepostoupí vzduchem, znovu neklesne dolů. Jen o to jde. Ale neudělá to. Elena si tedy sedne a čeká. V kuchyni svého domu. Musí stihnout vlak, který jede do Hlavního města v deset hodin ráno; ten další, jedenáctý, už jí nebude k ničemu, protože prášek si vzala v devět, takže si myslí – a ví –, že musí jet tím v deset, krátce poté, co lék způsobí, že její tělo splní rozkaz mozku. Brzy. Ten v jedenáct ne, protože tehdy už účinek léku zeslábně, až zmizí úplně, a ona na tom bude stejně jako teď, jen bez naděje, že levodopa začne působit. Levodopa se jmenuje to, co musí proudit jejím tělem, jakmile se prášek rozpustí; ten název zná už nějakou dobu. Levodopa. Tak jí to řekli, a sama si to napsala na papírek, protože věděla, že nerozluští

doktorův rukopis. Aby levodopa proudila jejím tělem – to ví. To je to, na co čeká, když sedí v kuchyni svého domu. Čekat je teď to jediné, co může dělat. Počítá ulice

ve vzduchu. Z paměti si odříkává názvy ulic. Pozpátku i popořádku. Lupo, Moreno, 25 de Mayo, Mitre, Roca. Roca, Mitre, 25 de Mayo, Moreno, Lupo. Levodopa.

KOMENTÁŘ

Ve španělštině může slovo „casa“ označovat jak dům, tak byt. V tomto případě se zdá být rozumnější použít byt.

„El (tren) de las once“ je chybně přeložena jako „jedenáctý“.

Použití dlouhých pomlček působí nepřírozeně v češtině („– a ví –“ a „– to ví“). Pravděpodobně se jedná o interferenci z angličtiny. Často se to objevuje právě u překladu přes AI (ChatGPT).

„Že musí jet tím v deset, krátce poté, co lék způsobí, že její tělo splní rozkaz mozku“ – Přeloženo doslovně. Vyznívá to těžkopádně. Srozumitelnější by bylo např.: „...že musí jet tím vlakem v deset, krátce poté, co lék začne působit a její tělo (u)poslechne mozek.“

„Až zmizí úplně“ je doslovný překlad. Vhodnější varianty jsou: „...až zcela odezní“ nebo „...až úplně pomine“.

„Počítá ulice ve vzduchu“ je doslovný překlad. Je to srozumitelné a jako metafora to může fungovat. Nicméně přirozenější by bylo „v duchu si počítá/vyjmenovává ulice“.

„Si odříkává“ je správné, ale možná by bylo vhodnější v tomto kontextu: „si opakuje ...“.

NÁVRH PŘEKLADU VYTVOŘENÝ ČLOVĚKEM

Jde o to, aby zvedla pravou nohu, jen několik centimetrů nad podlahu, ve vzduchu ji natáhla dopředu, tedy před levou nohu, a v té vzdálenosti, ať už jakékoliv, velké nebo malé, ji nechala klesnout dolů. Takhle by to úplně stačilo, myslí si Elena. Ano, dumá, ale i když mozek nařizuje pohyb, pravá noha se nehýbe. Nezvedá se. Nepřemisťuje se vzduchem. Ani následně neklesá. Je to tak jednoduché. Ale nedělá to. Elena proto sedí a čeká. V kuchyni svého bytu. Musí chytit vlak, který v deset hodin ráno odjíždí do hlavního města; následující, ten v jedenáct, jí k ničemu není, protože prášek si vzala v devět hodin, přemýšlí. Ví, že musí jet tím v deset, krátce poté, co se léku podaří, aby tělo splnilo pokyn mozku. Čím dříve pojede, tím lépe. Vlakem v jedenáct jet nemůže, to by účinek léku téměř úplně vymizel a ona by na tom byla stejně jako teď, dokonce hůř, protože by už nemohla doufat, že levodopa zafunguje. Levodopa se jmenuje to, co ji koluje tělem, jakmile se prášek rozpustí; jméno zná již nějakou dobu. Levodopa. To ji řekli a sama si to poznamenala na papír, věděla totiž, že lékařův rukopis nerozluští. Že levodopa obíhá jejím tělem, to ví. A na její účinek čeká, vsedě, ve své kuchyni. Čekat je to jediné, co zatím může dělat. Počítá pro sebe ulice. Zpaměti recituje jejich jména. Zezadu dopředu a zepředu dozadu. Lupo, Moreno, 15. května, Mitre, Roca, Roca, Mitre, 15. května, Moreno, Lupo. Levodopa.

ODBORNÝ TEXT - ORIGINAL

Typ textu	Datum školního kola	Výchozí jazyk
Populárně-naučný	5. listopadu 2025	Španělština
Překladatelské zadání: Přeložte informační oznámení ze stránek španělského velvyslanectví. Rozsah výchozího textu: 102		

El Camino de Santiago en la República Checa

El periodista gallego Manuel Rodríguez conversará sobre la actualidad del fenómeno internacional y milenario del Camino de Santiago y sus asociaciones con Olga Jankovcová, directora de Ultreia, y con varios viajeros checos que compartirán sus vivencias con nosotros. La actual proyección mundial del Camino de Santiago es resultado de su pasado. Sus rutas a través de Europa, casi todas de origen medieval, son expresión intemporal del espíritu compartido, la fraternidad y la hospitalidad. Un coloquio sobre la actualidad de este fenómeno internacional y sus asociaciones donde contaremos con el testimonio de varios viajeros checos.

PŘEKLAD VYTVOŘENÝ UMĚLOU INTELIGENCÍ POMOCÍ CHAT-GTP5

Svatojakubská cesta v České republice

Galicijský novinář Manuel Rodríguez bude hovořit o současnosti mezinárodního a tisíciletého fenoménu Camino de Santiago (Svatojakubské cesty) a o jeho sdruženích s Olgou Jankovcovou, ředitelkou Ultreie, a s několika českými poutníky, kteří se s námi podělí o své zážitky. Současné celosvětové postavení Camina de Santiago je výsledkem jeho minulosti. Jeho trasy napříč Evropou, z nichž většina má středověký původ, jsou nadčasovým vyjádřením sdíleného ducha, bratrství a pohostinnosti. Diskuse o aktuálnosti tohoto mezinárodního fenoménu a jeho sdruženích, během níž vyslechneme svědectví několika českých poutníků.

KOMENTÁŘ

„O současnosti mezinárodního a tisíciletého fenoménu“ je velmi těžkopádné. Věta je nejasně uspořádaná. Možná varianta je:

„Galicijský novinář Manuel Rodríguez promluví o dnešní podobě i dávné tradici světoznámé Svatojakubské cesty a o organizacích s ní spojených. O fenoménu pouti si s ním bude povídat Olga Jankovcová z Ultreie, doprovázená několika českými poutníky, kteří přidají své osobní zážitky“.

Při nepřeložení slova camino na cesta dochází k pomýlení gramatického rodu („jeho“ vs. „její“).

U „sdíleného ducha“ by bylo možná vhodnější dát „společného“.

Poslední věta je doslovný překlad. Chybí přísudek. Bylo by vhodné dodat: „Proběhne ...“.

NÁVRH PŘEKLADU VYTVOŘENÝ ČLOVĚKEM

Svatojakubská cesta v České republice

Galicijský novinář Manuel Rodríguez bude hovořit o současnosti mezinárodního a tisíciletého fenoménu Svatojakubské cesty a o jejích sdruženích s Olgou Jankovcovou, ředitelkou Ultreia, a s několika českými poutníky, kteří se s námi podělí o své zážitky. Současný celosvětový význam Svatojakubské cesty je výsledkem její minulosti. Její trasy napříč Evropou, téměř všechny středověkého původu, jsou nadčasovým projevem společného ducha, bratrství a pohostinnosti. Diskuze o aktuálnosti tohoto mezinárodního fenoménu a jeho sdruženích, během níž vyslechneme svědectví několika českých poutníků.